

**R-๒๗. ชื่อผลงาน :** การศึกษาภาวะเครียดในมารดาหลังคลอดที่ดูแลทารกตัวเหลืองที่ได้รับการรักษาด้วยการส่องไฟ

**หลักการและเหตุผล :** ภาวะตัวเหลืองมักพบในระยะ ๒-๓ วันหลังคลอด เกิดจากการที่เม็ดเลือดแดงมีการแตกทำลาย และมีสารสีเหลืองที่เรียกว่าบิลิรูบินตกค้างอยู่สาเหตุที่พบบ่อยคือ การที่ตับของทารกยังทำงานได้ไม่สมบูรณ์ ภาวะพร่องเอนไซม์G6PD หรือการไม่เข้ากันของหมู่เลือดABO ถ้าค่า บิลิรูบินสูงกว่าปกติ ต้องได้รับการรักษาด้วยการส่องไฟ ถ้าไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้อง ภาวะแทรกซ้อนที่ตามมาคือ ภาวะบิลิรูบินคั่งในสมอง ทำให้ทารกชัก ปัญญาอ่อน และอาจเสียชีวิตได้ จากสถิติของตึกสุติกรรม โรงพยาบาลศรีสะเกษปี พ.ศ.๒๕๕๔-พ.ศ.๒๕๕๖ พบว่ามีการรักษาด้วยการส่องไฟ ร้อยละ ๖.๒๔,๓.๓๗ และ๕.๒๑ ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ๒-๓ วันหลังคลอด มักพบอาการ เป็นระยะมารดาไม่มีภาวะแทรกซ้อนใดๆ สามารถกลับบ้านได้ จากประสบการณ์ของผู้วิจัย เมื่อมารดาทราบว่าทารกต้องอยู่รักษาต่อ มารดามักมีปฏิกิริยาที่แสดงถึงภาวะเครียด ส่งผลต่อสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ อาจส่งผลกระทบต่อทารก ทำให้ทารกได้รับการดูแลไม่เหมาะสม และยังสามารถส่งผลกระทบต่อสัมพันธภาพของครอบครัวและผลกระทบต่อเศรษฐกิจ เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น

**วัตถุประสงค์ :** เพื่อศึกษาภาวะเครียดในมารดาที่ดูแลทารกตัวเหลืองที่ได้รับการรักษาด้วยการส่องไฟ

**วิธีการศึกษา :** การวิจัยเชิงพรรณนา ศึกษาจากกลุ่มมารดาหลังคลอดที่ทารกแรกเกิดมีภาวะตัวเหลืองที่ได้รับการส่องไฟรักษา ในช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๗-กันยายน ๒๕๕๗ จำนวน ๓๐ราย โดยเครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามความเครียด ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ และทดสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีอัลฟาของครอนบาค เท่ากับ ๐.๗๗ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

**ผลการศึกษา :** มารดาหลังคลอดที่บุตรตัวเหลืองได้รับการรักษาด้วยการส่องไฟ มีความเครียดอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ ๗๓.๓ และมีความเครียดสูง ร้อยละ ๒๖.๗

**สรุปและข้อเสนอแนะ :** ภาวะตัวเหลืองในทารกแรกเกิดพบได้บ่อยและทำให้เกิดความเครียดระดับปานกลางถึงมาก ดังนั้นพยาบาลที่ดูแลต้องให้การความสนใจในประเมินความเครียดถ้าพบมารดาที่มีความเครียดมาก ต้องส่งพบทีม Counseling เพื่อประเมินภาวะเครียดและให้การดูแลต่อไป